

รายงานการวิจัย

ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2
Morale in the performance of teachers
Under Lopburi Primary Educational Service Area Office 2.

ปิยะมาศ สายแสง¹
วิรัตน์ วงศ์วัฒน์เกษม²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตาม เพศ และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความตรงเชิงเนื้อหาตามเกณฑ์ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.829 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t - test แบบ Independent samples) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (F - test แบบ one - way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe')

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน รองลงมาคือ ด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน ด้านความรับผิดชอบ ในหน้าที่การงาน ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน
2. ผลการเปรียบเทียบขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. ผลการเปรียบเทียบขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขต

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

² คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างจึงได้ทำการทดสอบโดยใช้สถิติเซฟเฟ พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างจากกลุ่มสถานศึกษาขนาดเล็ก และกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างจากกลุ่มสถานศึกษาขนาดเล็ก และกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ขวัญกำลังใจ, ครู

Abstract

This purpose of the research was to study and compare the morale of teachers performance under LopBuri primary educational service area office 2 as perceived by teachers that classified by gender mad the size of educational institution. The sample was 302 teachers and the data was collected by questionnaires

with 5 rating scales. The content validity was between 0.67-1.00 and the reliability was 0.829. The data analysis was used percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (One way ANOVA), and least significant difference by Scheff's method.

The result of the research revealed that,

1. The analysis results of the Morale of teacher performances under LopBuri primary educational service area office 2, the overall and each aspect were at the high level. The highest management was job environment, followed by job stability, job accountability, job advancement respectively. The lowest opinion was the interpersonal relation superior and peers.

2. The comparison results of the morale of teacher performances under LopBuri primary educational service area office 2, classified by gender. The overall and each aspect were not different.

3. The comparison results of the morale of teacher performances under LopBuri primary educational service area office 2, classified by the size of educational institution , the overall was not different. When considering each aspect found that job accountability , interpersonal relation superior and peers, job advancement were not different. By job environment and job stability were statistically significant

difference at .05. By job environment with least significant difference by Scheffe's method found that the large size of educational institution was different from small and medium sizes of the educational institutions with statistically significant difference at .05 and job stability found that the large size of educational institution was different from small and medium sizes of the educational institutions with statistically significant difference at .05.

Keywords : Morale in the performance., teachers,

บทนำ

การส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กร มีขวัญและกำลังใจที่ดี เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติงาน ตามบทบาทและความรับผิดชอบ หากบุคคลมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานดีแล้ว จะช่วยให้พวกเขาเกิดความพึงพอใจ เกิดความรัก ความศรัทธา เสียสละทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา เพื่อหาทางปรับปรุงให้งานนั้น ๆ เจริญก้าวหน้าขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากปัจจัยดังกล่าวมีผลออกมาเชิงลบจะมีผลทำให้บุคลากร มีการลาออกจากงานเกิดความเบื่อหน่าย มีความสัมพันธ์ที่เย็นชาต่อกันไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรม รวมถึงนโยบายขององค์กร หรืออาจจะทำให้แบบเสียไม่ได้ ไม่มีความจริงใจในการทำงานโดยไม่มีเหตุผล

เพียงพอ การที่ครูจะมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใดนั้น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูก็คือ ขวัญในการปฏิบัติงาน เมื่อครูมีขวัญในการปฏิบัติงานที่สูงครูจะทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร ให้เวลากับการทำงานมากขึ้น ตั้งใจทำงานด้วยความกระตือรือร้นและด้วยความอุตสาหพยายามยิ่งขึ้น เพราะขวัญในการปฏิบัติงาน เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน เกิดความรัก ความสามัคคี ความเสียสละ อันจะส่งผลถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน ดังที่สมิธและเดวิส ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างขวัญในการปฏิบัติงานกับประสิทธิผลในการทำงานสอดคล้องกันว่า ขวัญในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพในการทำงาน หากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในหน่วยงานปราศจากซึ่งขวัญในการปฏิบัติงานเสียแล้ว การทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องกัน เป็นเวลายาวนานย่อมจะเกิดขึ้นไม่ได้ ทั้งนี้เพราะขวัญในการปฏิบัติงานเป็นระดับอารมณ์ของบุคคลที่อยู่ภายในจิตใจที่มีความเกี่ยวข้องกับความตั้งใจของบุคคลที่จะทำงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน (กุลชลิไชยนันตา, 2547: 111)

จากรายงานการประชุม คณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 2 (ครั้งที่ 4/2555) ปรากฏว่าข้าราชการครู ในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 ได้มีการขอย้ายออกจาก โรงเรียน จำนวน 264 ราย ซึ่งมากถึง 19.37 เปอร์เซ็นต์จากครูทั้งหมดจากรายงานดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าข้าราชการครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 กำลังประสบปัญหาการทำงาน ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยหลายประการ เช่น ข้าราชการครูมีความรู้สึกที่ไม่ภาคภูมิใจในผลงานหรือผลสำเร็จของตนเอง ถูกทอดทิ้งให้ทำงานอย่างโดดเดี่ยว ผู้บังคับบัญชาไม่ค่อยให้โอกาสในการส่งเสริมความก้าวหน้า ทั้งยังยึดติดกับระบบแบบเก่า เอาแต่อารมณ์ ไม่ค่อยจะรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จนทำให้เกิดความขัดแย้งในการบริหารโรงเรียน การขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดความกระตือรือร้น ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา แต่สิ่งหนึ่งที่ไม่สามารถมองข้าม คือ การสร้างแรงจูงใจ (อรัญญา อางอน, 2555 : ย่อหน้า 1)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในเรื่องขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 โดยคาดว่าผลจากการศึกษาจะทำให้สามารถทราบถึงขวัญกำลังใจของครู และนำไปพัฒนางานด้านการบริหารบุคคล เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานพื้นที่เขตการศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามเพศ และขนาดของสถานศึกษา

ขอบเขตของปัญหา

ผู้วิจัยได้ศึกษา ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานพื้นที่เขตการศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 ตามแนวความคิดของเฮอริชเบอร์ก (Herzberg's Two-Factor Theory) (อ้างถึงใน ธนียา ปัญญาแก้ว, 2541: 7 – 9) ซึ่งมี 5 ด้าน คือ 1) ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน 2) ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน 3) ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ 4) ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และ 5) ด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,397 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเจซีและมอร์แกน ได้จำนวน 302 คน และสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ประกอบด้วย ขนาดเล็ก จำนวน 69 คน
ขนาดกลาง จำนวน 196 คน ขนาดใหญ่
จำนวน 37 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ คำถามเกี่ยวกับเพศ และขนาดของสถานศึกษา และ คำถามเกี่ยวกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 เป็นลักษณะคำถามที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.829

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่างโดยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจากวิทยาลัยนครราชสีมาไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 ชุด และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ และขนาดสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบ t-test (Independent Samples t-test) และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว สถิติทดสอบ F – test (One way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีความคิดเห็นต่อขวัญกำลังใจสูงสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน รองลงมาคือ ด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงานตามลำดับด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือ ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน

2. ผลการเปรียบเทียบขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างจึงได้ทำการ

ทดสอบโดยใช้สถิติเซฟเฟ พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างจากกลุ่มสถานศึกษาขนาดเล็ก และกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน พบว่า กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างจากกลุ่มสถานศึกษาขนาดเล็ก และกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

1. ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานที่ทำงานที่มีความปลอดภัยในขณะที่ปฏิบัติงาน รู้สึกสบายใจที่ปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา รู้และเข้าใจปัญหาในการปฏิบัติงานและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ ซึ่งเป็นพลังที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรด้วยดี หากองค์กรใดมีบุคลากรที่มีขวัญกำลังใจดี จะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ผู้บังคับบัญชาจำเป็นต้องให้ความสำคัญในเรื่องขวัญกำลังใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน และหาแนวทางในการเสริมสร้างและบำรุงขวัญกำลังใจของพนักงานในองค์กรให้อยู่ในสภาพที่เป็น

ขวัญกำลังใจดี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ได้รับผิดชอบงานที่ตรงกับความถนัดของตนเอง มอบหมายงานที่มีความเหมาะสม ควรให้ครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับความสำเร็จของการดำเนินงาน และควรเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงผลการปฏิบัติงานของตนเอง จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการบริหารงานในด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน สอดคล้องกับแนวคิดของทวนโรธมา โตะนิเต (2550 : 12) ที่ได้กล่าวถึง ขวัญกำลังใจว่าเป็นความรู้สึกนึกคิดและภาวะอารมณ์ของครูที่มีต่อสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน โดยแสดงออกเป็นความตั้งใจ กำลังใจความสามัคคีของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มุ่งทำงานด้วยความพยายามและความรับผิดชอบ เพื่อให้งานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของกรณ คงสุนทรกิจกุล (2550 : บทคัดย่อ) เรื่อง ขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสังกัดกรุงเทพมหานคร กรมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางเขน พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสังกัดกรุงเทพมหานคร : กรมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา เขตบางเขน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญา อินสว่าง (2553: บทคัดย่อ) เรื่องการศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชรเขต 2 พบว่า

ข้าราชการครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของบันเทิง อิงแอบ (2551: บทคัดย่อ) เรื่องระดับขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดกลุ่มโรงเรียนท่าหลวงสัมพันธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 พบว่า ขวัญในการปฏิบัติงานของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. จากการเปรียบเทียบ ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของกรณ์ คงสุนทรกิจกุล (2550 : บทคัดย่อ) เรื่องขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางเขน พบว่า ข้าราชการครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีขวัญในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวสันต์ พลัวพันธ์ (2550: บทคัดย่อ) เรื่อง สภาพขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร พบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการที่มีสถานภาพส่วนตัวต่างกัน คือ เพศ มีขวัญกำลังใจในการทำงานไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของปณิต สิงห์สุขโรจน์ (2555) เรื่องขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน อบต. ท่าช้าง จังหวัดจันทบุรี พบว่า เพศของพนักงานอบต. ท่าช้าง

ต่างกัน มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

3. จากการเปรียบเทียบ ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เป็นพลังที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรด้วยดี หากองค์กรใดมีบุคลากรที่มีขวัญกำลังใจดี จะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจำเป็นต้องให้ความสำคัญในเรื่องขวัญกำลังใจแก่ผู้ได้บังคับบัญชาทุกคน และหาแนวทางในการเสริมสร้างและบำรุงขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่เป็นขวัญกำลังใจดี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ส่งผลให้บุคลากรในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาลพบุรี เขต 2 ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของกรณ์ คงสุนทรกิจกุล (2550 : บทคัดย่อ) เรื่องขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางเขน พบว่า ระดับขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางเขน 10 ด้าน ที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีขวัญในการปฏิบัติงาน

โดยภาพรวมมีขวัญในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจกมล สุทธิอิทธิรักษ์ (2547 : บทคัดย่อ) เรื่องขวัญในการปฏิบัติงานตามระบบปฏิรูปการศึกษาของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี พบว่า ครูที่อยู่ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ประเภทโรงเรียนต่างกันมีขวัญในการปฏิบัติงานตามระบบการปฏิรูปการศึกษาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของต่วน โรสนา โตะนิเต (2550 : บทคัดย่อ) เรื่องขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดยะลา พบว่า ขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการบริหาร

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ควรศึกษาผลการวิจัยนี้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารจัดการบุคลากร และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อองค์กร โดยเฉพาะในด้านการสร้างขวัญกำลังใจของครู วางแผนและกำหนดนโยบายเพื่อหาแนวทางการสร้างขวัญและกำลังใจในโอกาสต่อไป

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ควรให้ความสำคัญกับการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการจัดแสดงผลงานหรือผลการปฏิบัติงานที่ดีของครู ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดหาวัสดุ

อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีคุณภาพ หากไม่สามารถจัดซื้อได้ ควรจัดสรรงบประมาณในเรื่องของการซ่อมแซมอุปกรณ์ต่างๆให้มีความพร้อมใช้งาน

2. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ควรให้ความสำคัญในเรื่องของความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน เนื่องจากมีความคิดเห็นต่ำสุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรพิจารณาความดีความชอบด้วยความเป็นธรรม ควรให้ความเอื้ออาทรต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอยู่เสมอ

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ควรให้ความสำคัญในเรื่องของความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้เข้ารับการอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานในหน้าที่ที่ตนเองปฏิบัติอยู่เสมอ ควรมีการพิจารณาความดีความชอบสอดคล้องกับหลักคุณธรรมและการปฏิบัติหน้าที่จริง และควรมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาเพิ่มพูนศักยภาพ ความรู้ความสามารถ และทักษะในตำแหน่งหน้าที่การทำงาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่องเดียวกันนี้ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

2.2 ควรทำการศึกษาแบบเจาะลึก และเป็นกรณีศึกษาในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานโดยศึกษาจากขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

เอกสารอ้างอิง

- กรณ์ คงสุนทรกิจกุล. 2550. **ขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสังกัดกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางเขน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- กุลชลี ไชยนั้นดา. 2547. **การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (พิมพ์ครั้งที่ 6).** ลพบุรี. ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- จงกล สุทธิอภิรักษ์. 2547. **ขวัญในการปฏิบัติงานตามระบบปฏิรูปการศึกษาของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ถ้วนโรสนา โต้ะนิเต. 2550. **ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดยะลา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธनिया ปัญญาแก้ว. 2541. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของข้าราชการครูในจังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บันเทิง อิงแอบ. 2551. **ขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2.** ลพบุรี : งานวิจัยผู้บริหารสถานศึกษา.
- ปณต สิงห์สุขโรจน์. 2555. **ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน อบต. ท่าช้างจังหวัดจันทบุรี.** ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปริญญา อินสว่าง. 2553. **การศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วสันต์ พลั่วพันธ์. 2550. **การศึกษาขวัญกำลังใจพนักงานระดับปฏิบัติการกรณีศึกษา : มูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร.** วิทยานิพนธ์อุตสาหกรรมศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- อรัญญา อางอน. 2555. **ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2555.** ลพบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2.